

Romhaj Bóh!

Czíslo 29.
18. julijs.

Létnik 7.
1897.

Serbiske njedželske lopjunka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w ſsmolerjez knihicízchčeřni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtlétmu pſchedplatu 40 np.

5. njedžela po ſhwjatej Trojizy.

Luk. 5, 1—11.

Křeſćijanski dželacjer.

Na ſemi ſo doſč džela. My dýrbimy wſchitzy dželacž. Je pač to tež ſtajnje křeſćijanske dželanje? Šezenje 5. njedžele po ſhwjatej Trojizy Luk. 5, 1—11 nam w Pětri pſchitlaſ a wobras křeſćijanského dželacžera ja poſtaſuje. Wone dawa nam wotmolvjenje na tsi wažne praschenja.

1. Kač džela křeſćijan? Přajmy najpriedy: Pilnje a ſprózniwje kaž Pětr, kotryž zylu nót ſo prózowasche, ſo by něſhto hódne nałožil, a tež, hdyž ſo jemu to njeporadži, hdyž tež ničo niemałoji, rad a bjes morkotanja ſwoje ſyče na nowe lojenje pſchihotowaſche. Alle njerohymi ſo to ſamo wot ſebje a je tajka dželawoſč, tajka ſprózniwoſč něſhto wožebite křeſćijanske? My ſmym wot teho ſdaleni, teho czlowjeka nječeſčicž, kif ſebi w pocze ſwojeho woblicža ſwoj ſhléb ſaſluzi, kotryž ſo ſhwéru prózuje, žonu a džeczi ſeživicž, ale czini dha tajke wſchédne prózowanje a dželo ſame žiwenje křeſćijanske a dželacžera křeſćijanského dželacžera? Dželacž, haj pilnje dželacž dýrbi tež čzornoch, kotryž jako ſchłova na poli ſwojeho knjeſa džela — ale je wón ſi tym křeſćijan? Dželacž, haj ſprózniwje dželacž, to dýrbi tež kón pſched wosom a přuhom, to dýrbi tež woſol, kotryž ſwoje brémjo nježe. Ně, to ſame ſo prózowanje w ſemjku powołanju křeſćijane ſiž wožebite křeſćijanske njeje; wſchitko wot

teho wotwiſuje, kač ty dželasch, mój pſchecželo. — Njebyli Pětr ničo druhe hacž dželawý rybač był, by jeho tón knjes ſi czežka ſwojeho wuežomnika ſežinil. Ale Pětr móžesche wjazh hacž dželacž. Kaž khětſje ſapocžnie tón knjes předowacž, Pětr požlucha; haj wón ſi dželom pſcheinje, wón Jefužej ſwoju lódz ſa klétku pſchewostaji a wón ani kufka hněwny njeje, ſo je w ſwojim džele myleny, wón ſam tu lódz kruch wot brjoha wotwjeſe a ſedžbuje nutrije na tu njebjefku wuežbu. Hleježe, kač křeſćijan džela. Wón ſwoje dželo tak jara najwažniſhu wěz nječini, ſo by pſchi tym pſchiblizenje teho knjeſa a Boži hlóz pſchepožluchaſ; kaž Pětr ſwoje ſyče, tak wón ſwoj rjemježliſki grat na boč čižniſe a požluchač pſchinidže; wón ma ſa njeſchitne ſyče dale płatač abo roli dželacž, hdyž knjeſowy rt na ſhwjatym měſcze rěči, křeſćijanski dželacžer ſwoje njebjefke powołanie pſchi ſwojim ſenjku njeſabudže, wón njeptyta ſubla teho ſwěta, ale njeſachodne ſubla Božeho kraleſtwia, wón drje ſo ſa ſenjku zyrobu čela ſtara, ale pſchi tym njeſabudže zyrobu pytač ſa nježmijertnu duſchu. Kaž ſo wón ſprózniwje prózuje džen wote dnja, tak ma tež hodžinku wysche, w kotrejž ſwoju duſchu poſbehniſe wysche prózow teho dnja ſi njebjefkej wótežinje, ſi Wótzej w njebjefach a hdyž je ſprózniwje dželawſhi tydžen dokonjal, wón njedželu na ſlódku njebjefku wuežbu požlucha. Křeſćijanski dželacžer njeje ždyn žadyn pohanski ſchłova, kotryž jenož džela, ale wón je křeſćijan, kif ſpěva a džela, kotryž ſwoje ſemjke dželo džela ſi njebjefkej myſlu.

2. Czecho dla dyrbimy my dželac? Czecho dla džela kschesčijan? Tola niz my dla, so by žiw był, pschetož hdj tež jeho mya hnała njeby, won by tola dželac dyrbjal, kaž dolho džen je; hiscze wjèle mjenje pjenjes dla, schtož by tola ſame maſane bluženje mamonej bylo, a runje tak mało proſdneje česče dla. Czecho dla paſt won džela? Jako běſche tón knies pschestał rēzec, džesche won k Schimaney: „Wjes ſo na hlibinu, a pschestręcze ſwoje ſyče k lojenju.“ A Schiman wotmolwi a džesche k njemu: „Mischtrje, my ſmij ſo zyllieku nōz prozowali, a njeſmij niež naſojili; ale na twoje ſłowo chzu ja ſyče pschestręc.“ Po tajkim to běſche, na czož chzysche Petr ſwoju ſyč pschestręc. — Jeſuſowe ſłowo a pschikasnja. Kunjež ſo ſdashe podarmo bycz, runjež běſche to pschecziwo wſcej nadžji, tola — knieže, na twoje ſłowo! — Njeje to pscheko tak. Kschesčijenjo dželaja, hacž maja trjeba abo niz, hacž ſu khudzi abo bohaczi; woni dželaja, wſcho jene, hacž móža ſo wuſpeha nadžec abo niz, haj ſamo tehdj, hdj ſo jich próza podarmo ſda; kschesčijenjo dželaja, pschetož Boh je jo pschikasal. To je jeho ſłowo, jeho pschikasnja. „W pocze twojego woblicza dyrbischi ſwój khleb jeſež.“ Wjesče ſo na hlibinu! Prózuijež ſo we waschim powołaniu! A na twoje ſłowo, praji předar, chzu ja ſyč pschestręc, hacž ſo někotre dusche dobudu. Na twoje ſłowo, praji ratar, chzu ja moje ſymjo wuſyč, hacž płoda pschinjež pod twojim deshežom a ſłončnym ſwetłom. Na twoje ſłowo, praji kschesčijanski dželacze, wérjazy rjemježnik, pobožny pschekupz, chzemj my ſluklowac k dželac. Pschetož tak chzesch ty njebjeski Wótcze, ſo njebychmy ſo jenož modlili, ale tež dželali, niz jenož twoje ſłowo w Božim domje ſlyscheli, ale tež kóždy džen po nim czinili; po tym porjedze chzesch nam ty naſch wſchédny khleb dac, hinač niz; po tutej twojej woli ja ſ radoſežu czinju „ſchtož ſo mi cziniež ſluscha, ſchtož mojoh' hamta je a žada twoja duscha.“ Kaf bywa na to waschnje khuduschi ſemiske dželo něchto ežiſče druhe, kražna a ſdobna węz! Zane ſame bluženje wo khleb a mſdu, kaž jara tež mya ſiwnjenja ſobu rēzci, wjazy žane bluženje mamonej, hdj ſo tež pódla wo pjenjesy jedna; ně, kschesčijan ſluži pscheko ſwojemu Bohu a kniezej, won ſluži jemu, hdj ſo na Petrom Bože ſłowo ſlyschli, won ſluži jemu paſt tež, hdj ſo na ſłowo a w mjenje teho knieje thđenſke dželo ſaſo ſapocžnie, ſ Petrom na hlibinu ſo pschewjese a ſwoju ſyč pschestręce.

3. Škajkim wuſpechom, ſkajkim žohnowanjom ſo wſchitko dželo ſtawa, poſkaſuje nam to ſczenje. Haj, tak budże požohnowanym tón muž, kiž ſo teho knieje boji. Won budże žohnowany ſe ſemiskimi ſublami. Czin tak, mój kschesčijano, kaž Petr a ty naſhonisch, ſo je bohobojaſnoſež k wſchitkim węzam wužitna. Ssy ty ſwoju ſódź, t. r. twoj dom temu knieje hižo poruežil? Bydlí jeho ſłowo pola tebie? Pytaſh ty najprjedy Bože kraleſtwo? Wuproſh Jeſuſa do ſwojego doma a ty poſnajesch, ſo won pscheko hiſcze wodu do wina pschewobroczi; dajeſe Božemu ſłowu bohacze bjes wami bydlicz a wam ſo póndze kaž wudowje w Zarpacze, kotaž teho profetu do ſwojego doma wsa. Muſa w falbaſu njebe ſjedžena a woliſ w karanje njevotebjeraſche w czaſu drohoty. Chzeschli w ſwojim ſemiskim powołaniu, dzerž w myſli a wér: W Božim žohnowanju je wſchitko wobſamknjene a bjes njeho je wſcho naſche prozowanje podarmo. — Najlepſe

žohnowanie paſt, kotrež Petr dozpi, běſche, ſo ſo won psches kniesowu dobročiwoſež k potueže dowjeſc da a ſo won ſwoju wutrobu tak mało na ſemiske pojſnn, ſo mózſehe wſchitko wopuſhczic, ſo by ſa Jeſuſom khodził. To ſu tajzy ludžo, kotrejchž móže Boh bjes stracha ſa jich dusche tež ſe ſemiskimi ſublami žohnowac, kiž pschi ſemiskim ſuble węzne njeſhubja, ale w potueže a wérje temu kniezej dadža bycz ſwojemu naivyschchemu poſkladej. Duž proſchmy ſi zyłej wutrobu: O knieže budž nam ſmilny a huadny, ſo bychmy tak ſchli psches te ſemiske ſubla, ſo bychmy węznych njeſhubili. Hamien!

Parſchonske kſhesčijanstwo.

(Nabožne roſpominanja wot J. Janſena, fararja w Rökenje w Norwegſkej.)

1. Schto chze Jeſuſ wot naſ?

Jan. 3, 3.

Schto chze Jeſuſ wot naſ? So dyrbimy jemu ſebi ſamych, ſwoju wutrobu jemu podac. — Niz, ſo ſo nauwczimy někotre zyrfwiske waschnja wobledžbowac abo někajke nabožne ſwuczenja pschisac, abo ſo ſo roſhudzimy tole abo tamne w bibliji wěriž. Ně, jeho wotpohlad, tón jedyn wulki wotyknjeny kónz jeho ſiwiſenja, frejpſchelečja a wumrjecza je tón, ſo dyrbi k wobroczenju w čłowiskej wutrobie pschincz, k powſchitkownemu pschewobroczenju, k zyłemu podaczu k nowej wſcho wobknježazej luboſeži. To je, ſchtož Jeſuſ chze. A czecho dla? Dokelž je won wo tym pschewědženym, ſo to je jeniečki pucz k wérnemu, prawemu čłowiskemu ſiwiſenju. Teho dla chze won naſ k temu naſabiež, a teho dla chzu ja waſ dženža k temu naſominač. — Khodzeže ſa Jeſuſom, podaſeže ſo Bohu we waschich wutrobach. — Węſo je wjèle praschenjow, wo kotrejchž pschi tym wujaſiſenje dozpicz dyrbimy, to derje wém. Alle ſi tymi hiſcze njeſhwata. Zeno ſapocžn, hacž runjež je zyłe mało. Kſhesčijanstwo njeje niežo, jeli ſo ſo njeje něchto we wutrobie ſeziniło, jeli ſo njeje ſapschijate, tak jo ſi Pawołom prajicž móžemy: Niz, jako bych to ſame hižo ſapschijal. To je to jeniečke, ſchtož woprawdze kſhesčijanstwo je, w e wutrobie ſapschijat y bycž. Ja ſebi njeſyſlu na někajku ſlaboſež abo hevak na někajke wožebne czucze; ně, ja ſebi myſſlu na to, ſo je kóždy ſam ſapschijath, tak ſo kſhesčijanstwo tebje ſiutskownje wobknježuje, tak ſo ma móz tebje, kiž by nječiſtý a hréchow połny, wobroczič, móz na tebi dobywa, kaž ma luboſež na čłowjeku móz. Na tym wſcho leži. Hevak ſi kſhesčijanstwom niežo njeje. Morwe kſhesčijanstwo, hacž runjež ſto ſwoje wótcze naſch wuſpewa, abo někotre hrónčka ſi biblije čita abo někotre przedowanja ſlyſcha a węſte waschnje wobledžbuje, niežo njeje, druhdy hórje dyžli niežo. A tola ſo ludžo tak jara na to ſpuschczeja. Won ſu tak ſpodźiwnje ſaſlepjeni, ſo ſo na tole morwe ſwokowne ſwuczenie ſobuežinjenje ſpuschczeja, bjes tym ſo ſu hrécham w ſiwiſenju k woli. —

Psched někotrymi ſētami puczowach ſi parnej ſódźu na wjeczornym móřſki brjóh naſcheho kraja. Žedyn wjeczor nimale tsi hodžimy bliſko pódla małego městacžka ſtejachmy a běchmy kótwizu dele puſcheczili. Ja do města džech, ſo bych ſo wukhodził a ſo kujk roſhlaſał. Duž ſetkach muža na drósh, na kotrejž hevak nichtó njeběſche. Tón muž běſche pjan, ale hiſcze niz w tej mérje, ſo njeſyſl wjazd jaſniſe myſſiež a rēzecz. Won ſo ſo mnú do rēzow da a ja niežo pschecziwo temu njeſyſach. Pschi roſrēzowanju ſo jeho wopraschach: „Kaf ſtejſch ty k ſwojemu Bohu?“ — „K Bohu?“ rjekuy won a bu trochu kſutny. — „Ja derje ſteju k ſwojemu Bohu!“ Tajkele ja prajach. „Haj, ja chzu wam prajicž“, wotmolwi won, ja ſo žadyn wjeczor njeleham, bjes teho, ſo njebych wotſchenaſch wuſpewaſ. — Alle njeje to ſtrachna węz ſo modlicz a ſ doboru tež pschi picžu dale wostacz?“ Sso wę, ſo won na tole praschenje ſi doboru njeſwotmolwi, ale rjekuy: „Ja ſame Wótczenaſch njeſuſpewam, ja ſo žadyn wjeczor njeleham, bjes teho, ſo njeſyſm mału modlitwu wuſpewaſ. A won mi tu ſamu czitashe, ſo by nje wo tym zyłe pschewědžil, ſo na jeho kſhesčijanstwie ſi zyła niežo njeſobrachuje. — Won běſche kſhesčijan, kaž jich wjèle druhich tež. O, luby Božo, kelko je tola tych, kiž ſu tajzy kſhesčijenjo. Mějach roſprawu w ſaku: „To wulke pschewobroczenje“, tu jemu dach ſi tej prōſtrui, ſo by

ju čital, hdvž by ſaſo ſtróſby był, pſchetož runje tole wulke pſchewobroczenje jemu pobrachowasche. W ežim to wulke pſchewobroczenje leži? Wone leži w parſchonſkim podaču k Bohu, ſo ſo wobroczymy, ſo ſ nowa narodziny. — Njepocžink može ſo wěſeze bjes wobroczenja pſchewiniež, ale ſnitskownje w tebi rječas ženje ſo njeſlama, hdvž ſo Bohu ſam njepodach. To ſu rjane wokominkenja, rjane čaſky w člowiskim živjenju, hdvž wokomik pſchewobroczenja dónidze. Wulki wokomik, hdvž něchtó ſapocžnje druheho člowjeka lubowac̄, ale najfraňiſchi wokomik w ſnitskownym živjenju je, hdvž člowjek ſapocžnje, ſwojeho Boha lubowac̄. Móžno je, ſo to jenož pomalu a po něčim ſo ſtanje, ale jedyn ras pſchindže k temu džiwnemu wokomikej, ſo wón widzi: wón je ſwiaſany — abo wužwobodženy — iſto dyrbju praſic̄, — ſwiaſany na Boha a ſ tym wužwobodženy. — Kſchecžijanski ipižowac̄el něhdže praſi: Schtóž w tym ežaſu živjenja pſchi člowjeku ſteji, w kotrymž ſo jeho wutroba Bohu wotewri, tón něchtó ſhoni, ſchtož može ſo ežeko ſe ſlowami wupraſic̄.

(Poſtracžowanje.)

Ssamomordarſtwo.

Hdvž ty dženjiňiſhi džen ſjawné dženſke nowinu do rukow woſmijech, móžech tam ſtoro kóždy džen cžitac̄ ſa ſamomordarſtwach. To je ſo jedyn wobwjeſnył, druhí ſo tepil, tſecži ſo ſatſeliš a ſchitvórtý ſo ſajdovac̄il. Iſko pſchicžina ſo injuju nuſa, khorofeze, bojoſež pſched khorstanjom a najradſcho ežežke myſle. S wjetſcha blyſtiſhih tych ludži, kothiž ſu ſam ſwojemu živjenju kóñ ſežinili, wobžarowac̄, poredko ſo wón ſaſudža. Kaf ſteji po pravym ſa ſamomordarjemi? Maja ſo wón bóle wobžarowac̄ abo ſaſudžic̄? Naſchi wózvojo wo tej wěžy wjele khotniſho myſlachu. Sa ſamomordarja bu row w róžku pohrjebniſcheža wuryty a wón bu khowany bje wſcheje zyrfiwiſkeje cžecze. Naſch ežaſ wjele ſahodniſho myſli a pyta ſamomordarja pſched kruſym ſudženjom ſa ſhovac̄. So je husto ežežko roſkudžic̄, hdže njeſbože pſchecſtanje a wina ſo ſapocžnje, je wěſta wěž. Ludžo ſu, kotrychž duſcha pod wulkej ežežkotu ſdychuje, kotrychž duſh je khor abo ſacžmity. Hdvž tajži w ežemnej hodžinje ruku na ſo ſloža, maja ſo hľuboko wobžarowac̄ a jich budze wěſeze kóždemu žel. Naſh wſchitkach móže dže to potrjechic̄ a Boh tón ſenjel naſh hnađnje pſched tajkim njeſbožom ſa ſhovac̄. Alle pſchicžina ſamomordarſtw tola pſcheczo w duchownej ežemnoſci njeleži. Iſko ſo pſched někotrymi lětami ſlawneho ſekarja ſa duchakhorých wopraſchach, kelfo ludži ſebi něhdže pſchi ſtrowych myſlach živjenje woſmje, praſi wón: „S najmjeňiſha t ſi ſchitwórcz wſchitkach ſamomordarjow!“ Po tajkim bjes 4 ſamomordarjemi je jenježki, kiž ſe ſacžmitym duchom ſwojemu živjenju kóñ ſežini. To tola jaſniye poſkaſuje, ſo ſamomordarſtwo w najwjažy padach jenož njeſbože njeje, ale hréch, kotryž lěto a bóle po ſwěcze ſo roſſchérja. To je ſrudne wopofaſmo naſcheho ežaſa, ſo ſo tónle hréch wot jich wjele tak lóhko waži. Máliežkoſeze dla ſebi ludžo živjenje woſmu. Schuleř abo ſtudowazy, kotryž pruhowanje wobſtał njeje, ſebi piſtolu woſmje a ſo ſatſeli radſcho hac̄ ſo by ſ napjatej pilnoſežu dobre ſežinil, iſtož je ſ lěnjoſežu ſamomdzil. Młoda holza kotruž je nauvoženja wopuschczil, ſebi myſli, ſo ſ tejle hańbu dlěje ſiwa byc̄ njeſož a ſebi radſcho živjenje woſmje, hac̄ ſo by w poniznoſeži a wérje dobre wojowanje wojovala. Husto je ſamomordarſtwo jenož ſrudny kóñ ſrudneho živjenja. Wopilž, kiž je ſebi eželo ſahubil, ſwoje ſamóženje pſchecžinil, ſwoju ſwójbū do njeſboža pſchinjeſil, dže w ſacžuežu ſwojeje hańby na ſubju a ſo wobwjeſnije. Tón, kiž je wot zuſych, jemu dowěrjenych pjenjes braſ a ma jaſtvo pſched wočomaj, ſebi kultu do hľowny tſeli. Husto tež k ſamomordarſtwu ežiſeze wopacžny naſlad wo ežeſci wjedze. Člowjek iž lepſchego ſchtanta, kotryž je ſwoje ſamóženje pſchehral a ſwój dołh ſaplacžic̄ njeſož, ſwojemu živjenju kóñ ſežini, ſo by ſ najmjeňiſha — jeho ežeſcž ſo ſdžeržala.(?) A hdvž ſo to někak pſchitryc̄ dawa, ſo wón ſe wſchej ežeſcu a blychcežor khowa. S teho pſchindže, ſo je myſl wo ſamomordarſtwo poła jich wjele žalostnu hroſnoſež poſhubila, ſo maja ſ tym ſamo ſwoje žorty. So móža ludžo k tajkim bludnym myſlam pſchicž, ma ſo wulzy jara wobžarowac̄; a niz jenož ežežke myſle, ale hrajkaza lóhko ſmyſlenoſež a njewerjaza ſwětna myſl ſtej wino, ſo ſamomordarſtwo pſchibjera.

Schto praſi k temu naſche kſchecžijanske předowanje? Moje živjenje njeje moje, ale Bože, kiž je jo ſtvořil. Wón je mi jo

dał, wón ma ſam to prawo, mi jo wſaež, hdvž je jeho ežaſ pſchijchoł. S tým pak je naſche živjenje ſ naſcheje možy wſate, my nimamy žaneho prawa ſ nim ežinicž, kaž ſo nam ſeſze. Wſchitke dary Bože pak tež ſ doboru wažne nadawki wobſamkuja. Tež ſwoje živjenje ſym ja wot Boha k wěſtemu nadawkej dostał, ſo bych jo nałožil k jeho cžecži a kwallbje, k dobremu a ſlužbje mojeho bližſcheho. Ta dyrbju ſwoje eželo měč ſa templ Boži, w kotrymž Boži duſh bydli a ſkutkuje (1 Kor. 3, 16), ja dyrbju ſwoje živjenje wobhladac̄ jako ſchulu ſa wěčnoſež, w kotrymž ſo pſchihotuju ſa krajeſtwo Bože, ja dyrbju ſwoj ežaſ nałožecž jako khotny hnađny ežaſ, w kotrymž mam ſo doſtojny ežinicž teho herbſtwa ſwiatykh w ſwětle. Duž nimam na ſwojim ežele a živjenju roſkaſowac̄, pſchetož Boh ſam wě, hdvž je naſch nadawki na ſemi dopjelnjeny. Pſchi tým wostanje, ſchtož ja poſchtoł Pawoł Romſ. 14, 8 piſche: „Hdvž pak ſiwi ſym, ſym my temu ſenjeſi ſiwi; wumrjemy my, dha wumrjemy my temu ſenjeſi. Teho dla njech my ſym ſiwi abo njech wumrjemy, ſym my teho ſenjeſa.“ Kaf žalostny ſo w týmle ſwětle Saulowym a ſudachowym hréch poſkaſujetaj. Wo ſudachu ſwiate piſmo ſ krótkimi ſlowami ſudži: „Fudach je wotſtupil duž na ſwoje město“ — na to město, hdžež ſejerw njewumrje a woheń njewuhaſnje.“

Alle njeje to pſchecjara kruče ſudžene? Bjes ſamomordarjemi je tola wjele niesbožownych, kotrychž je živjenje ſjebaſo. Sańdze noſež je jich ſjebaſo, ežaſ, w kotrymž ſu ſiwi, jim ſame hórkofeze pſchinjeſe a pſchichod nowu ſrudobu wěſchči. Wón ſaneje možy wjazh w ſebi nječuſia dale ſiwi byc̄, wón wutrobitoſeze wjazh nimaja dale ſo bědžic̄. W tajkim ſmyſlenju ežemna myſl w nich ſkadaž: „Ežiń ſon, ežiń wobčežne brémjo prjeſ, w ſmjerči je měr!“ Alle kža je, žalostna kža! Pſchotož na to krótkę živjenje w tej ežažnoſci pſchindže dołha, ſtyskniwa wěčnoſež, a kaf chze tón pſched wěčnym ſudnikom wobſtač, kotryž je ſ požlednim hréchom ſe živjenja ſchol! Dow ſo najhľubſhi ſorjen ſamomordarſtwo poſkaſuje: to je njewéra. So je to pſcheczo khróbla njewéra, kotaž horjeſtac̄e, ſudženie a wěčnoſež přeje, ſo njepraji. A tola je jo w kóždym padze njewéra, ſlamane dowěrjenje k Bohu. Sſamomordar ma ſwoje njeſbože ſa pſchewulke a Bohu hnađu ſa pſchecmału; wón ma ſwoje ežerpijuje ſa pſcheczežke a Bohu pomož ſa pſchecznadnu; wón ſebi myſli, ſo njeſož bědženja, staroſeze a ežežkoty živjenja dlěje njeſež a pſchi tým ſaponui, kaf žalostne je do rukow ſiwiho Boha padnýl. Šrudni, ſaſlepjeni ludžo to ſu, kotrychž požledni ſkutk ničo njeje ſhiba požledne ſrudne ſamomordarje ſebje ſameho. Wón je kaf ežlowjek, kotryž ſwojej noſy ſebi womečecž njecha, ale do morja ſkocži; kžiž chze lawej ežeknyc̄ a jemu do khlamy běži; kžiž ſo ſpalicž njecha a do kħachlow ſhwata. Ně, to njeje kruče ſudženie. Žedyn wulki pěpnjer je wupraſil: „Sſamomordarſtwo je najžalozniſhi hréch, tón jenježki, kotrehož ſo kaf njeſožesch, dokaž ſmjerč a ſly ſkutk hromadze padnjetaj.“

Šhromadne! Wothlađane wot tamnyh njeſbožownych, kžiž w duchownym ſacžmicežu ruku na ſo połóża a kotrychž my ſmilnoſeži Božej porucžimy, je a wostanje ſamomordarſtwo hréch a wina. ſamomordar je bojaſník; lóžo ſo jemu ſda ſebi živjenje wſacž hac̄ jo dale wjeſcž. Wón ſebi njewéri jemu napołožene bědženje dale ſo bědžic̄. ſamomordar je tež ſaſlepjeny: wón chze ſemſkemu ſudniku ežeknyc̄ a padnje njebjeſkemu do rukow; wón njecha ežaſnu nuſu ſiweſež a poda ſa ſam wěčnej ežwili.

Schto chzemh k temu praſic̄? My hiſcheze na kónzu njejſmy. Wokolo naſh lehaja ſo ſphytowanja ſwěta a wone móža naſh bóryh nadběhowac̄. W naſh drémaj a ſle lóſchty, kotrež móža kóždy wokomik wotucžiež. Pſched nami leža nowe ſtrachoty, ežorne mróčzaſki, a ſ nich móža bóryh něſkto pſchicž. My teho wěſcži njejſmy, ſo ežemne myſle tež junkrōcž na naſh njepſchindú. Ach ſo njebjehm ſo potom ſtuverdžili pſches ſamojebanje a hréch, ale wutrali hac̄ do kónza.

S naſche litaniyu na pokutny džen chzemh praſic̄: „Pſched wſchitkimi hréchami, pſched wſchém bludom, pſched wſchém ſlym, ſwarnuj naſh, ſenjež naſch Bože! Pſched ežertowym jebanjom a ležnoſežu, pſched ſlej nahlej ſmjerču, ſwarnuj naſh, ſenjež, ſenjež, naſch Bože!“ Naſcha wſchědna proſtwa dyrbu rěkaſ: „A njewejedž naſh do ſphytowanja! To je tak wjele, Boh drje nikoho njeſpytuje, ale my prožymy w tej proſtwie, ſo by naſh Boh chzyl ſwarnowac̄ a ſdžeržecž, ſo by naſh čert, ſwět a naſche eželo njeſludali a njeſawiedli do njewerj, ſadwelowanja abo do druheje wulkeje hańby

a słóże; a hdj bychmy ždhy spytowani byli, so bychmy wschaf najpozledy dobyli a píchewinhi.

Swony na Božim domje.

Tsi swony s Božoh doma klineža,
Wołaja wschitkim hromadže,
Do wschow nam tak mózne brincža:
„Dženž žwata njedžela tu je!”
So bychmy jich hlož hlyscheli
A Božu žlužbu cžinili.

Tych swonow rjany synk naž woła
Na lubym ranju njedželu,
Hdjež wjecžet žwata Žesužowa
Nam požylnicž chze wutrobu:
Wón žwaty hleb a wino da,
Nam wschitkim hréchi wodawa.

Tsi swony k druhom’ rasej klineža,
Naž wołaja: „Sso njekomdžče!”
A wschitke tsi tak rjenje synča,
Hdjež praja: „Boža žlužba je”,
Nětk Bože hlowo hlyschicž,
Waž Žesuž požohnowacž chze.”

Tsi swony k tsečom’ rasej swonja,
Hdjež njedželu na popoldniu
Sso žlykli ludži sažo ronja
Khwatajo k domej Božemu,
Hdjež žwata wucžba Khrystuža
Sso młodym ludžom wudžela.

Wone niz jenož njedž’lu swonja,
Tež wschedny džen’ ty hlyschicž je,
Duž wschitzu ludžo k prawdu ſhonja,
So čaž tu k Bohu modlicž je;
My k luboſču žo modl’my
Kaž Daniel to cžinjeſche.

Dan. 6, 10.

Mam hishežje jene spomniciž tudy,
Schtož wschitkim jara nužne je:
Hdjež hlyschicže wj swony druhdy
Pschi hlyschicžanskim pohrebje:
Dha spomniciž, so žmijercž blisko je
A člowjek s njej na węczne dže.

Haj požluchaj, kaf swony swonja,
Hdjež ludžo psches žmijercž wotkal du,
Kaf swonow synki k njebju ronja
A Boha proſcha wo hnadiu,
So Boh by wschitkim hnadiu byl,
Wot węcznej’ žmijercž wumoz chžyl.

Swón wulki s móznym hložom woła
Tam k Bohu knjeſej do njebja,
Hdjež čelo do rowa žo khowa,
So Boh tu duschu k ſebi wſa,
Kiž w hwečzi wjèle wustała,
Nětk wjeſzeli žo do njebja.

Swón kréni s žnadnym hložom proſhy
Tam Žesom Khrysta wo luboſčę,
Hdjež s placžom ſwoje synki nožy,
K Božemu trónej wo žmilnoſčę,
Dokelž tu hréchnik wumrjeł je;
Tam Žesuž ja njoh’ proſhyčž chze.

Swón tsecži ſrudne synki nožy
Hdjež hréchnik wumrjeł bjes hnady,
Kaž džecžo ſwoju macžer proſhy
S džecžazym hložom žalostnje,
So Boža žwata trojiza
Hréchnika k hnadije horje wſa.

Duž chzemj, kiž tu many wěru
Do Božej’ žwatej trojizi,
Prjedy hacž k faſhežej bjeru měru,
Hréchi ſej wotproſhyčž tu wschę,
So, hdjež nam swony ſaſwonja,
Naž paradis tam powita.

Teutscher w Porschizach.

Wſchelake s blifka a s daloka.

— Kaž hlyschimy, žo Budyszy murjerižny miſchtrojo ſwoje twarſke roſhlady ſa nowy Macžiežny dom pſchedzydſtu pſchipóžlali a žo nětko w blížszych dnjach temu, kotryž chze twar najtunischo wujecž, twarba pſchepoda. To budže węſe ſe ſkózdemu Šerbej wulka radoſč, hdjež wołlada, kaf žo twar naſchego lubeho Macžiežneho doma ſe ſemje ſběha. Bóh daj k temu twarej ſwoje žohnowanje, ſo by žo wschitko derje radžilo!

— Roſhlađ wo ſnutſkownym miſionſtwje wot redaktora „Pomhaj Bóh” ſpižany a w naſchim ſopjenje woſſewjeny žo jako mała oſtava ſnižka woſebje wotežiſcheži a w bližšim čažu wuda. Wona chze temu pomhacž, ſo bych ſo naſchi lubi Šerbej bôle a dokladniſcho na dalokim wažnym poli ſnutſkowneho miſionſtwa roſeſnali a ſwoje wutroby ſa tón žwaty ſkutk ſahorili. Pſchetož to je węſta węž, ſo wo žanym druhim ſkutku hſeſcijanskeje luboſcze tak mało jaſnoſče a węſtoſče w ludu njebydli, kaž runje w ſnutſkownym miſionſtwie. Hdjež pak tale ſnižka k temu dopomha, njebudže bjes žohnowanja.

— Pſchichodnu njedželu budže žo Gustav-Aldolſſki žwiedžen w Kschichowſkim Božim domje žwycžicž. Popoldniu w 1/23 ſměje žo ſerbiske pređowanje ſ pređowanjom knjeſa kaplana Domaſchfi-Ketlicžanskeho a w 4 hodž. něufke, na kotrymž knjeſ ſuperintendent Meisner-Warnocžanski jako žwiedženſki pređar wuſtupi. Lubi Šerbej! ſe žužodnych woſadow ſo węſe njekomdža tón žwiedžen wophtacž, a ſ tym ſwoje pſchecželne ſmyžlenje ſa Gustav-Aldolſſke towarſtvo ſjewicž.

— W Budyschinje na měſchčanſtich ſchulach, hdjež mějachu hacž dotal jenož tsi njedžele ſečne proſdniny, ſměja wot nětka tež 4 njedžele. Duž ſo ſda, ſo žo měſchčanſte ſchule po něčim w naſtupanju proſdninow na tón ſamym ſchadženk pokaza, kaž wylſhſche ſchule. S tým ſamym prawom pak móžemh ſebi potom tež na wſach žadać, ſo žo naſchim džecžom čaž proſdninow wo tydženj podleſhi.

— 28., 29. a 30. junija mějeſche ſo we Wulkim Hajnje 50 lětna ſhromadžinsna Draždauſkeho hlowneho Gustav-Aldolſſkeho towarſtwa. Woni běchu pözli pſchichli ſ tych krajinow, hdjež maja naſchi wěrybratſja bjes katholſkimi bydlyzymi wjèle cžerpicž. Woni ſ huijazymi ſłowami wo tutej wulkej muſy ſwojich lubych w domiňne ſowjedachu a wo podpjeru proſchachu. 29. junija mějeſche ſo hlowna ſhromadžinsna. S lětneje roſprawy naſpomnimy, ſo mějeſche towarſtvo pſchi ſwojej přemi króč 1857 we Wulkim Hajnje wotdžeržanej lětnej ſhromadžinsje dokhodow 9700 hr. a mějeſche 2900 hr. darow luboſcze ſamotne roſdawacž. Druha hlowna ſhromadžinsna mějeſche ſo w tým ſamym mějeſe 1872 a dokhodow běſche tehdom do zjla 23,000 hrivnow a ſa daru luboſcze mějachu 5000 hr. Lětža pſchi tsecžim ſchadžowanju we Wulkim Hajnje běſche ſhromadžiných dokhodow 74,300 hrivnow — a 23,000 hr. darow luboſcze (runje tak wjèle kaž 1872 zjle dokhody wucžinichu) móžesche ſo potřebnym woſadám roſdawacž. Tačko jeuotliwý wulki dar mějeſche ſo 7000 hr. roſdželicž. Tsi woſadu w tónle dar wojovalchu. Pſchipofaſanu bu wón ſkomotowje w Cželſkej a tej dwě druhzej woſadže, jena Siebenbürgſka a jena Schleſyńska doſtaſchtej kózda 1500 hrivnow. Wyſche tutych pienjes ſo hishčze 13,000 hrivnow 93 woſadám roſda, wot kotrymž je 31 w naſchim wótznym kraju, 62 swonkach njeho. Pſchichodna hlowna ſhromadžinsna ſměje ſo w Schpandawje. Ta ſhromadžinsna běſche dobre žwědženje wo bohatym žohnowanju, ſ ſotrymž — Bohu budž džak — lube Gustav-Aldolſſke towarſtwo lěto a rjeñſcho ſkutkuje.

— Naſch lubowany khězor, kotryž w tu ſhwili na połnózny morju w Norwegſkej puežuje, je ſańdženu njedželu njesbože měl pſches to, ſo jemu powjas wot lódzineho ſežezora ſ mozu do wóczka dyri, tak ſo ſo ſ wóczka frej wula. A naſhemu ſměrowanju hlyſhimi ſo ranjenje ſtraſhne njeje. Bóh tón knjeſ chžyl wschitkon ſtrach wot naſchego lubeho khězora wotwobrocžicž a jemu bórſy ſažo połne wuhojenje hnadije ſpožcžicž! to je ta nutrna modlitwa, ſotraž ſ wutrobow naſchego zjleho luda k njebjeſam klinči.

Něſchtō k roſpominanju.

Wéra a pōſnacže ſo ženje dželicž nježmětej.

* * *

Na rěčzi ſpōnajesch, ſ kajkeho kraja ſchtó je.

(Bernhard ſ Alairvaux.)